

Selvevaluering Bjergsnæs Efterskole- december 2020

En selvevaluering skal evaluere skolens virksomhed i forhold til det selvvalgte værdigrundlag. I Bjergsnæs Efterskoles værdigrundlag står der følgende:

”Bjergsnæs Efterskole bygger på Grundtvig og Kolds ideer om livsoplysning set i forhold til nutidens krav. Dansk historie og kultur samt et folkeligt, kristeligt livssyn danner grundlag. Ud fra troen på det gode i mennesket er ligeværdigheden grundlæggende for både samtalen og samværet.

En struktureret og tryk hverdag er ramme for et åbent og udfordrende møde. Aktiv deltagelse i et forpligtende fællesskab er udgangspunktet for at danne demokratiske mennesker, som meningsfyldt indgår i en globaliseret samtid.

Undervisningen skal være relevant, udfordrende og spille ind i tiden. Beherskelsen af kroppen, kunsten og det musiske er vigtige måder at begribe og arbejde med virkeligheden på.”

Det er bestyrelsens plan mindst hvert andet år udvælge et område i værdigrundlaget, som skal evalueres. For 2020 er følgende valgt som fokusområde:

”Undervisningen skal være relevant, udfordrende og spille ind i tiden.”

Det er således skolens undervisning, der er valgt med særligt fokus på den boglige undervisning og den særlige samarbejdskultur, der blev udviklet i skoleåret 14/15.

Introduktion

På Bjergsnæs Efterskole arbejder alle lærerne i særlige læringsfællesskaber, i samtlige boglige fag. Al undervisning planlægges og tilrettelægges sammen i de forskellige fagteams. Som faglærer arbejder man således tæt sammen med de øvrige undervisere indenfor samme fag om at planlægge og evaluere både de enkelte timer såvel som årsplan. I de forskellige fagteams deles viden, refleksioner og didaktiske overvejelser ligesom timerne og elevernes læring evalueres løbende. Skolen har 6 fagteams (dansk, tysk, engelsk, matematik, kulturfag og naturfag), og alle lærere er repræsenteret i et eller to fagteams.

Det meget tætte samarbejde lærerne indbydes i forhold til den boglige undervisning er en model, der blev udviklet i 2014, men forinden havde den været praktiseret i flere fag siden 2010.

Modellen blev fuldt implementeret i 2015, og har siden været den bærende søjle i organiseringen af den boglige undervisning.

Bjergsnæs Efterskoles model er udviklet som et bottom up, hvor det har været lærernes ønske om at arbejde tæt sammen, der har drevet det frem. Som fri skole er man ikke underlagt de politiske visioner og de strømninger, der søger at påvirke folkeskolen, men ikke desto mindre er modellen sammenfaldende med de tanker om lærersamarbejde, der findes praktiseret mange steder i folkeskolen. Her har modellen fået navnet professionelle læringsfællesskaber. Der er dog den forskel, at de professionelle læringsfællesskaber på Bjergsnæs Efterskole er opstået som et ønske og en idé fra lærerne, og ikke som en politisk tænkning, der bliver lagt ned over skolen fra et ministerium.

Det er derfor nærliggende i en selvevaluering at kigge på, hvorfor lærerne ønskede det tætte samarbejde, og hvordan det opstod. Desuden indeholder selvevaluering også en vurdering af, om det lærersamarbejde der findes omkring den boglige undervisning på Bjergsnæs, er sammenfaldende med de generelle definitioner af det, der i folkeskolen hedder professionelle læringsfællesskaber.

Professionelle læringsfællesskaber

Professionelle læringsfællesskaber refererer til en metode, hvor flere lærere i fællesskab udvikler undervisning med fokus på elevens læring, som de systematisk evaluerer. Begrebet blev indført i Danmark efter inspiration fra udlandet og især Nordamerika. Undersøgelse har vist, at arbejdet der i et professionelt læringsfællesskab, medfører det øget læring hos eleverne.

Professionelle læringsfællesskaber defineres typisk som fem centrale kendetegn, der alle skal være til stede:

1. *Fælles værdier og vision*
2. *Fokus på elevens læring*
3. *Reflekterende dialoger*
4. *Deprivatisering af praksis*
5. *Samarbejde*

Den første søjle, "*Fælles værdier og vision*", handler om, at medlemmerne i teamet har en fælles forståelse af skolens værdier og vision, og således arbejder ud fra en fælles retning. Det er centralt for samarbejdet, at der findes en fælles kurs, og på denne måde er den første søjle en forudsætning for de øvrige søjler.

Den næste søjle, "*Fokus på elevens læring*", skaber en sondring mellem undervisning og læring, hvor der er et undersøgende fokus på, hvad eleven lærer af undervisningen.

"*Reflekterende dialoger*" er den tredje søjle, og her er der fokus på, at der i fællesskab arbejdes systematisk med at undersøge, hvad der virker bedst i forhold til elevens læringsudbytte.

I den fjerde søjle, *”Deprivatisering af praksis”*, er det væsentligt, at der rent praktisk samarbejdes om undervisning og evaluering, og at det betragtes som et fælles ansvar, at eleven lærer og trives.

Den femte søjle, *”samarbejde”*, handler om, at der sker en kollektiv kompetenceudvikling, og at dette er et fælles anliggende.

Konklusion

På baggrund af to lærerinterviews samt en generel evaluering på et udviklingsmøde er det vurderingen, at der på Bjergsnæs Efterskole arbejdes ud fra de generelle principper, der gør sig gældende for et professionelt læringsfællesskab. Dog er der udviklingsmuligheder indenfor den systematik der gør sig gældende i forbindelse med evaluering af undervisningen, samt et øget fokus på de bærende værdier.

Handlingsplan

Der vil fremover være et øget fokus på fortsat at udvikle samarbejdet i de professionelle læringsfællesskaber med særligt fokus på øget systematik i den løbende evaluering. Desuden har selvevalueringen vist, at det som fri skole er vigtigt at vurdere, hvordan der findes en balance i forholdet mellem den undervisning, der fører frem til prøverne, og den mere alment dannende undervisning. Endelig lægger selvevalueringen op til, at læringsbegrebet bringes i fokus og tydeliggøres i form af en definition af, hvordan begrebet forstås på Bjergsnæs Efterskole.